

Τράπεζα θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_15630

ΘΕΜΑ 286^ο**ΟΜΑΔΑ Α****ΘΕΜΑ Α1**

1α. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Με τη γλώσσα δεν περιγράφουμε απλώς την πραγματικότητα, αλλά «κάνουμε» και διάφορα πράγματα, όπως όταν υποσχόμαστε, διατάζουμε, ευχόμαστε ή παρακαλούμε για κάτι.
2. Ο Βίτγκενσταϊν προτείνει να σταματήσουμε να διατυπώνουμε θεωρίες για το νόημα των λέξεων και να επικεντρωθούμε μόνο στη χρήση τους στη γλώσσα.
3. Οι ωφελμιστές φιλόσοφοι δίνουν μεγάλη έμφαση στις ηθικές αρχές, τις οποίες πρέπει να ακολουθεί αναντίρρητα το ενεργούν υποκείμενο.
4. Αν δεχτούμε ότι το νόημα μιας λέξης βρίσκεται στη χρήση της, τότε η μετάφραση από γλώσσα σε γλώσσα χαρακτηρίζεται από μεγάλο βαθμό απροσδιοριστίας.
5. Για τον Πλάτωνα, οι Ιδέες είναι πράγματα υπαρκτά που μπορούμε να γνωρίσουμε μόνο με τις αισθήσεις.

(μονάδες 10)

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: ντετερμινισμός (αιτιοκρατία), μονισμός, σκεπτικισμός.

(μονάδες 15)**1α**

1 – Σ, 2 – Σ, 3 – Λ, 4 – Σ, 5 – Λ

1β

Ντετερμινισμός ή αιτιοκρατία: Είναι η φιλοσοφική τάση από την αρχαιότητα ως σήμερα που αποδέχεται την ύπαρξη της αιτιότητας, την καθολική αιτιώδη και νομοτελειακή συνάφεια όλων των φαινομένων.

Σκεπτικισμός: Φιλοσοφική θεωρία που έχει ως αντικείμενο έρευνας τη γνώση και υποστηρίζει ότι ο άνθρωπος είναι ανίκανος να αποκτήσει σωστή και έγκυρη γνώση.

Μονισμός: Η φιλοσοφική θεωρία που υποστηρίζει ότι το πρόβλημα της σχέσης ψυχής ή νου και σώματος ή αλλιώς πνεύματος και ύλης λύνεται αν υποθέσουμε ότι, σε τελευταία ανάλυση, δεν υπάρχουν διαφορετικά είδη οντοτήτων και ουσιών, αλλά ένα.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Ορισμένοι φιλόσοφοι, όπως ο Νίτσε, ισχυρίζονται ότι η ηθική είναι ένας υποκριτικός θεσμός. Να αντικρούσετε αυτή την άποψη με επιχειρήματα.

(μονάδες 12)

2β. Συμφωνείτε με την άποψη «η τέχνη για την τέχνη»; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 13)

2α

α) Απέναντι στην απόλυτη αυτή θέση, όσοι αναγνωρίζουν το κύρος και τη σημασία των ηθικών αρχών και αξιών δεν μπορούν να κάνουν πολλά για να αποδείξουν την αλήθεια της άποψής τους. Μπορούν, ωστόσο, να τονίσουν το ρόλο αυτών των αρχών για τη διατήρηση της συνοχής των ανθρώπινων κοινωνιών. Αλλά και σε ατομικό επίπεδο μπορεί κάποιος να επικαλεστεί ψυχολογικές έρευνες που αποδεικνύουν ότι, παρά τις συχνές καταστροφικές τάσεις επιβολής πάνω στους άλλους και τη διάθεση εγωιστικής διεκδίκησης των συμφερόντων μας, έχουμε έμφυτη την τάση να αναγνωρίζουμε την ανάγκη σεβασμού των συνανθρώπων μας, να ευαισθητοποιούμαστε απέναντι στον πόνο τους και να εκτιμούμε τα πλεονεκτήματα της συνεργασίας μαζί τους.

β) Πολλοί καλλιτέχνες υιοθετούν το αξίωμα «η τέχνη για την τέχνη». Προσωπικά, συμφωνώ με αυτή τη διατύπωση, καθώς οι κανόνες της τέχνης υπαγορεύονται από την ίδια και μόνο και όχι από τη θρησκεία, την επιστήμη, την ηθική ή την πολιτική. Η τέχνη είναι αυτόνομη και καταφέρνει να δίνει την απόλαυση και την ευχαρίστηση στον άνθρωπο.

Επιμέλεια: Μαρία Φυλακτού